

סכום זה אינו בגדר הנמנע. יש 400.000 יהודים בארצות כל נפש חתן 20 גרוש לשנה נקבל סכום זה. בארגון טוב ובהטלת מטעמי אפשר לגבות סכום זה - לירה למשפחה באופן ממוצע. והצדתי מסיבה מיוחדת לבירור הכנית המס העממי. המסיבה נקבעה ליום ד' הבא, בירושלם.

ת"א, 2.12.37

שאלתי את י. גלילי אם יש תקווה להתגייסות הקבוץ לפעולות החנועה בכללה. גם מחוץ למסגרת הקבוץ. בחלוץ, בנוער בארץ, בפעולות ההסתדרות (מוסדות ארגוניים וחברתיים) ברל מתכוונן להקים סמינריון קבוע בשביל פועלים (מעין קולג'). הדבר כמעט לא יתכן בלי עזרה והשתתפות נאמנה של הקבוץ.

י.ג. השיב: על הקבוץ עובר משבר. חבריו מאוכזבים מפעולתם בחנועה. בן אהרון עוזב המועצה. מצב הקבוץ חסור מפני - א) לרגל המצב המשקי הקשה, ב) הקבוץ מפגר לגבי הצרכים ואינו מדביק אותם.

הרקע הכללי מקשה על גיוס. בצבור יש הרגשה שרואים בו צד.

שאלתי: היתכן מרכז א' "רוחני" אחד בחנועתנו, שהקבוץ ישתתף כחלק אחד של החנועה - י.ג. מסופק, נתפרקה החבילה של אה"ע שהנהיגה את החנועה.

לאחר הצהרים נסעתי עם החברים העוסקים בשאלות מוניציפליות להתייעץ עם המחלקה המדינית. דעתי הייתה שיש לנסות לבוא לידי הסכם עם האכרים בדבר אצ המועצות הכפריות והמועצות העירוניות שיבטיחו את המינימום של כל צד.

החשכם צריך לחול לא רק על המועצות הכפריות אלא גם המועצות "המקומיות".

הוסכם שנזמין בשבוע הבא ישיבה משותפת.

בערב תזרחי ודברתי באטמה השנתית של שוהרי האוניברסיטה העברית.

"בשם חברי בהנהלה ובשמי אני מודה על ההזמנה למסיבה שנתיית זו של שוהרי האוניברסיטה

העברית. כל אלה מאתנו העוסקים בעשיית ישובים ופוליטיקת שקודאים לה פעולה ציונית  
אינם רואים את האוניברסיטה כדבר מה העומד מעבר או מחוץ לפעולה זו. האוניברסיטה  
היא מכשיר, אחד המכשירים העיקריים במפעלנו המכלכתיים. מטד מרעי אטור שחתיה לו  
מגמה פוליטית. מדע שיש בו /מגמה פוליטית הוא פסול. והכנסת מגמה פוליטית למדע היא  
פוליטיקה נפסדת. אולם חסר מגמה פוליטית אינו אומר חוסר יעוד פוליטי, או יותר נכון  
יעוד המלכתי. בלי יעוד זה האוניברסיטה מתרוקנת מתכנה. גאולה המדע העברי לא  
מסדור בלי גאולה המולדת, וגאולה המולדת לא מתכן בלי גאולה המדע.

היהדות בגולה, גם זו המשוחררת כביכול ונינהגית משווי זכיות נגועה במסגך של  
נחיתות, שאחד העם קרא לו בשם "עבדות בתוך חירות, והיא ראה צורך ללמד זכות  
וסניגוריה על עצמה, ומשוללת מפני כך את חרות הרוח ועוז המחשבה לעסוק במדע לשמו,  
לשם האמת, חמוש האמת וגלויה כמו שהיא, בלי כל פניה וכוונה צדדית. רק קבוצ מעורה  
במולדת ובוסת בעצמו וחי חיים שלמים ומחוקנים יש לו הסבולות הנפשיות וההנאים  
החיצוניים לפתח המדע. כי למדע דרושים לא רק כוחות שכליים, אינטלקטואליים - אלא  
גם הכונות נפשיות ומוכריות; נחוץ לא רק רצון מרעי - אלא יכולת, כלומר טסיבות  
משקיות, סוציאליות וממלכתיות המכשירות חימוש האמת המדעית בגלויה המרובית, בלוי  
החומר והרוח.

גם גאולה המולדת לא מתכן בלי גאולה המדע. ולא ענף זה או אחר של המדע - אלא המדע  
בכללו.

אני שולל את החלוקה המלאכותית של מדע טמשי, לשם חקלא ממשית ומדע צרף. יש מדע  
אחד ויחיד - זה שחוממו אמת, דרושה לנו ידיעת העולם וכוחות הטבע המועלים למען  
נדע לשהחור מעבוד לכוחות הנעליים של הטבע - ולכבוש אותם לצרכי יצירתנו ועבודתנו.  
דרושה לנו גם ידיעת עצמנו והכוחות ההיסטוריים המועלים בתוכנו למען נשהחור  
מתלום טביבה זרה והשפעה נכרית - ונחיה גאמנים עם עצמנו.

לא תוצר עבודה המיטבית הקלאית, הקמה חרושה, כיבוש ים עברי ואווירון עברית בלי פעולה רבת-צדדים של מרע בכל ענפי הטכניקה, האגרונומיה, חקירת הים, החנאים המיסיריאלוגים של ארצנו וכדומה. גם פעולתנו ומלחמתנו המדינית לא העמדה כהובן בלי ידיעת טבע העמים שאתם באים אנו לידי מגע - בין מגע של שותפות ובין מגע של התנגשות. כל עבודתנו ההתישבותית והפוליטית צריכה להיות מלווה חקירה וידיעה מדעית שאין לפניה אלא חפוש האמת ובלויה. כי ידיעת האמת על הסכע והעולט, העמים והחברה, העבר וההווה הוא מכשיר רב-אונים ומוכרח בכל ענפי פעולתנו.

לאגודה שותרי האוניורסיטה יש תפקיד כפול. לשחק את הישוב באוניורסיטה, ולשחק את האוניורסיטה בישוב. העמדת עול האוניורסיטה על כתפי הישוב יש בה אחד מסימני ההתבגרות של הישוב - הפיכתו מאובייקט של תקומתו הלאומית לסובייקט, לנושא האוניורסיטה אינו מוטל של הישוב בלבד - אלא מוטל האומה, האומה כולה לדורותיה ולהפוצותיה, ואף על פי כך חייב הישוב יותר ויותר להטיל על עצמו עול קיום האוניורסיטה ופרנסתו. זהו חוב גדולנו הספרי והתבצרותו הכלכלית. לא רק דאגותיו הוא - אלא דאגות העם כולו וכל וצריך הישוב במידה גדלה והולכת להטיל על עצמו. אולם על הישוב לשחק גם האוניורסיטה בחייו, צרכיו ומאוויו. למסד צעיר זה שבהכרח הוא ניזון בעיקר מכוחות מדעיים אסטרטגיים שבאים מן החוץ נשקפת טכנה של חלישות, זרות אם לא התנכרות, ויותר מאשר על כל גורם אחר מוטל על הישוב להשריש את האוניורסיטה בקרקע המולדת, במאויי הישוב ויעודיו ההיסטוריים.

אני מאחל לאגודת שותרי האוניורסיטה הצלחה מלאה בתפקיד כפול זה: לקרב את האוניורסיטה לישוב, ולקרב הישוב לאוניורסיטה.